

Бейбала Халидов

Тарихдин Къван (Шиирар)

Улубдин электрон версия гъазурайди Сабина Ханбабаева я.

Бейбала Халидован сад лагъай ктаб -«Чуынгуър» - 1998-йисуз Бакуда чапдай акъатна. 1924-йисуз Сулейман-Стальский райондин Хутаргъ хуъре дидедиз хъайи ам 1946-йисалай инихъ Бакуда яшамиш жезва. Къвед лагъай ктабдани Бейбала Халидова чи уъмуърдин кутугайзи-лерикайни татугайвилеркай ийизвай веревирдерив ацғанвай шиирар гъатнава. Ада абур гагъ-гагъ вичин чуынгуърдихъ галазни тамамарзава.

Клилер:

БЕЙБАЛАНИ ЖУВАХЪ ЯЛА	2
АЗЕРБАЙЖАН	3
КІАНИ ДУСТАР	4
РАЗИ Я ЗУН	5
КАРВАНСАРА	5
КІВАТИ ХЪАЙИЛА САНАЛ ВИРИ	6
КВЕЗ МЕХЪЕРАР МУБАРАК ХЪУЙ	6
ЧАН ДАГЪУСТАН	7
КВАДРА ЖУВАН ЧІУРУ АМАЛ	8
САМУР	8
КЪУНШИ	9
ЭМИНАН ХУЪР	10
ЧУЫНГУЪР	10
ДИДЕ	11
КІАНИБУРУН МАНИ	12
ГҮЛЬЕЛ ПЕРИ	13
АКУНА	14
АХЦЕГЪАРИН ГЪАМАМРАЛ	14
АЗЕРБАЙЖАНДИН АШУКЪРИЗ	15
АЗАИ СТХА АБУМИСЛИМ	16
АКУНАЧНИ?	17
ДИНЖВАЛ АВАН?	18
КЪИХЛЕР БУБА	18
ЕТИМ ЭМИН	19
СТИАЛ СҮЛЕЙМАНАЗ	19
АБУКЕВСЕР БУЛАХДАЛ	20
ПИРЕХАЗРАН БУБА	20
ХУЫН ЧНА ШЕЙХЕРИН ГЪУРМЕТ	21
КЪУРБАНД СУВАРИЗ	22
САГЬИБ КЪАРИБАЗ	23
ЧАН ЗИ ХВА	24

ГЪЕЙРИ ИНСАНАР АКУНА	24
ГЪАСАН - ЭФЕНДИ	25
УЬМУРГУРАЙ РАМАЗАНДИЗ	26
СА ШАД ХАБАР	26
ЗИ МУРАД Я РАГЬИМЛУ ХЬУН	27
ФУРАР АТІУЗ	28
ГУМ ГАЛАЧИЗ ЦАЙ КУЗАВА	28
КАШНИ ТУРФАН ХЬАНАЙ ХЬИ	30
СА КУЛЬЕГ	31
КЪАНМАЗ ЖЕМИР	32
ВУЧ ЛУГЬУЗ ЖЕДА	33
КВЕЗ МЕХЬЕРАР МУБАРАК ХЬУЙ	34
ЧИН ЧИУРМИР, ХАДИЖАТ, ЗАЗ	34
ЗЕГЬМЕТДИН БАЙРАГЬ ИЗАЯТ	35
МУГЬМАНДИЗ ГҮҮРМЕТ	36
ФУ НЕДАЙВАЛ ЛАП ШИРИНДИЗ	37
АШУКЬ ЖАМАЛ БУБА	38
ДАР ЖЕДА СУР	39
САЛИ-СУЛЕЙМАН ТИР ВУН	40
АРАДА ГҮҮРМЕТ АВА	40
АЧУХ ЛУГЬУН	41
АБДУЛХАЛИКЬ	42
ВАХАРИН БАХТАР АЧУХ ХЬУЙ	43
ХРУМДИН ЧЕКМЕ	44
КЪАЛИЯН	44
ЛЕЗГИДИН РИКІ	45
РИКІ МИХЫ ТУШ	45
И ДУНЬЯ ДЕРЕ-ТЕПЕ Я	47
РАГЬИМЛУ АЗЕРБАЙЖАНД ПРЕЗИДЕНТ	48
ТУМ ЛАЦУ КАЛ	49
ЧИН ЧУХУҮХ	50
ШАПУНД БУЛАХДАЛ	50
КЫСМЕТ ЯТИА ТАРИХДИН КЪВАН	51

БЕЙБАЛАНИ ЖУВАХЪ ЯЛА

Ийidalди гъамни-суга,
Зи рикIин кыил хъана юза,
Камар вегъиз хъультул, таза,
Ша зи патав, иер баха.

Начагъвал ваз хъанва пехир,
ЯтIа белки уьмуурд эхир?
Са истикан хъвана чехир,
Ял ягъ жуваз къацу сала.

Рахамир гъич къуру-къуру,
Хиялмир на Чуру-Чуру,
Жемир тулькуул, жемир цуру,

Кефер чIугваз девран гъала.

Хуъда за вун гъилин къуш хъиз,
Уъмуур гъалда гзаф хушдиз,
Къисмет гъилий гумир бушдиз,
Алакъдайвал жегъилвала.

Гъар пакамахъ къарагъа фад,
На бедендин ягъ къайи яд,
Къуъзувили такъунмаз гъад,
Бейбалани жувахъ яла.

АЗЕРБАЙЖАН

Ваз мураддин ник цада за,
Ви тIвар къуна къин къада за,
И дуънъяда гел тада за,
Азербайжан, Азербайжан.

Абад ая на хайи чил,
Беднезердин тахъуй вал вил,
Дагъустан я ви эрчIи гъил,
Азербайжан, Азербайжан.

Гзаф хъурай мехъерни мел,
Чур тахъурай ви ахъа пел,
АтIун чна душмандин гел,
Азербайжан, Азербайжан.

Каспи хъиз ви гегъенш я хур,
Ви нафтIади гурай чаз нур,
Бес я агъар вуна чIугур,
Азербайжан, Азербайжан.

Дуънъя вахъди хъанва цIигел,
Хуъла ви тIвар рикIин къилел,
Цифер татуй мад ви винел,
Азербайжан, Азербайжан.

ЭРЕКЪДИЗ

И дуънъяда алаш-булаш,

На зи хатур хамир, юлдаш,
АватIа, къатI суфрадал гъваш,
Хъван, чанариз хъурай ахваш.

Гъваш лагъ папаз бадини кур,
Жезава лагъ чи межлис гур,
Эвел лекъ хъиз виликна хур,
Ахпа тежен куыцIей туртур.

Къарагъин чун къадар хъвана,
Ярап-дустар рикIел гъана,
Талгъурай хъи, самбар хъвана,
Дили хъана, киии хъана.

Гъиле румка къаз тахъайдаз,
Къиле садрахъ газ тахъайдаз,
Яб це къуне гаф лагъайдаз,
Мажбур мийир хъваз тахъайдаз.

КІАНИ ДУСТАР

Хъуьреда рикI, куын акурла,
Куь мили тир чин акурла,
Заз даях тир къуын акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

Цавара лекъер акурла,
Ківалера мехъер акурла,
РикIера эквер акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

Куь пелерал гъекъ акурла,
Куь чуыллера векъ акурла,
Куь шурпадал рекъ акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

Куь мал-девлет бул акурла,
Михъи къилих, тIул акурла,
Куь жибинра пул акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

Пузаррал куь хъвер акурла,
Тарапал чуыхзер акурла,

ВацIарал мутьвер акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

Цавара къушар акурла,
КIвалера рушар акурла,
Яр-ярдиз къаншар акурла,
Шад жеда зун, кIани дустар.

РАЗИ Я ЗУН

На заз чара са халкъ къала,
Дуньняд винел атай къалай,
Къегъалвилин къилих галай,
Рази я зун зи халкъдилай.

Адан мурад, ният хуш я,
Ада незвай тике нуш я,
Дагъдин кукIвал зурба къуш я,
Рази я зун зи халкъдилай.

Ювал эцигдай синел къакъван,
Гаф чидачир чуру, гъакъан,
Гъалч тийидай масадал къван,
Рази я зун зи халкъдилай.

Вине къадай инсафни гъахъ,
Гзаф къадим халкъ ава чахъ,
Муд кутвазвай пакагъан къак,
Рази я зун зи халкъдилай.

КАРВАНСАРА

Илифайла зун са сефер,
Дурусбур тир вичин кефер,
Атанвачир къилел цифер,
Агадан тир карвансара.

Ви тарифдай элди мецел.
На тадачир касни къециел,
Аламач хъи ви къван къванциел,
Шугваз фикир, карвансара.

Чалахъзамач зун кынерал,

Алач са кас къе гъенерал,
Хуъзва вуна ви къванерал,
Тарихдин сир, карвансара.

КІВАТІ ХЪАЙИЛА САНАЛ ВИРИ

Къемкъердикай кару тахъуй,
Чапардикай пару тахъуй,
Гъич са касни хару тахъуй,
КіватI хъайила санал вири.
Жагъанаач заз хъсан халу,
Жедайвал къе арха, далу,
Кими ийич бегъер салу,
КіватI хъайила санал вири.

Багънадилай твамир дяве,
Какадармир филни деве,
Са кас къванни гъатдач кIеве,
КватI хъайила санал вири.

ИкI тахъайтIа гъатиз къалар,
Дегиш жеда дульяд гъалар,
Гзаф жеда гафар-чIалар,
КіватI хъайила санал вири.

Чара тийиз масад, жуванд,
Ван алахъиз твамир шуван,
АлакъдатIа ая рикI-chan,
КіватI хъайила санал вири.

Чи цавара ракъар курай,
Шаирд кыилив эл атурай,
Бейбаладиз хасар гурай,
КіватI хъайила санал вири.

КВЕЗ МЕХЪЕРАР МУБАРАК ХЪУЙ

Чи межлисдиз атанва эл,
Хвешивилин гурлу я сел,
Аваз хъурай шадвилин мел,
Кvez меҳъерар мубарак хъуй.

Кьисмет хъурай гъар убадиз,
Гъар дидедиз, гъар бубадиз,

Рухвайрихъни, кІвал абадиз,
Сусар гьидай тадаракхъуй.

И межлисда авай дустар,
Къени хъуй кув крап, къастар,
Аваз хъуй икІ лугъуз тостар,
Кабаб ягъаз къар тарақ хъуй.

Цувад йикъан варз хътин свас,
Иер я хупІ лацуд алаz,
Бахтлу жервал чамрахъ галаз,
Уьмуър чпиз ахъа рак хъуй.

Аваз хъуй чун гваз далдамар,
Бул жедайвал сусар, чамар,
Такурай чаз дердер, гъамар,
Квез мехъерар мубарак хъуй.

ЧАН ДАГЪУСТАН

Са хзан я шумуд миллет,
Арадава хатур, гъуърмет,
КІвалахзава, чIугваз зегъмет,
Чан Дагъустан, чан Дагъустан.

Тарашнач на чилер масдан,
Гульушан я ви багъ-бустан,
Кхъенва ваз шумуд дастан,
Веледар масан Дагъустан.

Дидедиз хъиз чан лагъана,
Ви къванерни хульда чна,
Чи рикIера на датIана
Кутур манид ван, Дагъустан.

Дагълар я ви кIеви къала,
Вилин экв я Махачкъала,
Маса ихътин чка къала,
Икъван хуш, кIубан Дагъустан.

Лезги, авар, табасаран,
Дарги, рутул алаz санал,
Ихътин Ватан авач сана,
Зи пIир, зи иман Дагъустан.

Чи мурадар жервал сile,
Чна санал тухун кыиле,
Бейбалани чуынгуyr гъиле
Аваз хъурай, чан Дагъустан.

КВАДРА ЖУВАН ЧIУРУ АМАЛ

Иман къуна дуьньядин мал,
Акваз-акваз дегишмир гъал,
На тахсирап вегъемир зал,
Квадра жуван чIуру амал.

ВучайтIани тежез рази,
На хатурдик хкIуьрмир зи,
Ша акъахмир балкIандал зи,
Квадра жуван чIуру амал.

Багънадилай мийир на къал.
Жува-жуваз чурзава кIвал.
Ахпа вавай жедач акал,
Квадра жуван чIуру амал.

Емиш тазвач на зи гъенел,
Мад тараrin кукIвариз хел,
Гаф лагъайла къвезва vaz хъеп,
Квадра жуван чIуру амал.

На тарашир зи багъ, зи сал,
Гумир вуна зи рикIиз тIал,
Пехил жемир Бейбаладал,
Квадра жуван чIуру амал.

САМУР

И дередиз гад атанва,
Къулан вацIуз яд атанва,
Ви мугъманар мад атанва,
Къе гуьруьшдиз, хайи Самур.

Вун абур я и яхадин,

Заз гаф чира на рахадин,
Са суфра я къве стхадин,
Сад Аллагъди гайи Самур.

Иер я ви къацу тамар,
Яргъаз хурай вакай гъамар,
Иер руш хъиз юкъва камар,
ГелерайтIуз фейи Самур.

Ви акунар хуш я рикIиз,
ХъайитIания селлер чкIиз,
Хайи чилин хурал алкIиз,
Такабурвал хвейи Самур.

КЪУНШИ

Гъарай мийир вуна, къунши,
Хъана хъи, зи япар биши,
Хъурезва вал эркек, диши,
Жемир тIун вун мидя, къунши.

Алахъ мийир вун хатур хаз,
И дуьнъяда чIуру гел таз,
Ша ван мийир, кисна акъваз,
Жемир икъван сая, къунши.

Цуру хъанвай тIач яни вун?
Къуру хъанвай хъач яни вун?
Са пад ханвай сач яни вун?
Къамир гъиле пая, къунши.

Ша элкъуьрмир яд магънадиз,
Эхи жезмач ви тегънедиз,
КъатIузвач на, а дуьнъядиз
Са кIам рехъ я амайд, къунши.

Кутар лугъуз къамир бекье,
Гел чидачтIа гъатмир рекье,
Хабар къуна Бейбала къе,
На гъал-агъвал ая, къунши.

ЭМИНАН ХУЪР

Са хуър ава зи Ватанда,
Килигиз хупI къве вил кIанда,
А ви ширин гъум зи чанда
Гъатнава икI, Эминан хуър.

Хабар къуртIа адан агъвал,
Абад я кIвал, кIубан я гъал,
Зараардикай хурай яргъал,
Гуьнеяр тик, Эминан хуър.

Ашукъ я чун ви тегъердал,
Элкъвенва вун къе шегъердал,
Диганва хупI ви бегъердал
Чи чуyl, чи ник, Эминан хуър.

Дараматар кIеле-кIеле,
Хзан бул я гъар са кIвале,
Зар алаz хъухъ къакъан пеле,
Гатфарин цуык, Эминан хуър.

Вун гевгъер я жагъай хътин,
Чаз аманат ракъай хътин,
Са вахтунда тахъай хътин,
Бахтунип цIиг, Эминан хуър.

Къабула на зи чар, кагъаз,
Къакъатдач зун вакай яргъаз,
Бейбалади лугъузва ваз:
Зи чан, зи рикI, Эминан хуър

ЧУЬНГУЪР

Цийи свас хъиз къуна хурал.
Туьмер ийин за ваз, чуьнгуър.
РикIе авай мурадарив
Агакъда зун вун гваз, чуьнгуър.

Къал мийир на, захъ галазди,
Гафар рахух гъахъ галазди,
Ихтилата мах галазди,
Илгъамдикай рахаз, чуьнгуър.

Гъатнава зун ви гелера,

Ви ван атуй чи мелерай,
Авуд жедан вун гъилерай,
Чанда ялав аваз. чуынгуыр.

Авазва захъ дердер пара,
Вун закай гъич жемир чара,
Бейбаладиз рикIин чара,
Жагьида вун галаз, чуынгуыр.

ДИДЕ

Мад са велед ханатIани,
Хурудай нек ганатIани,
Жув каш чIугваз хъанатIани,
Фу ганач чаз яван, диде.

Ийида за гъар са кIалах,
Вине къуна дуъзвални гъахъ,
Зи гафарин хъухъ вун чIалахъ,
ВерцIи диде, хъсан диде.

Гзаф хъанва мичIивилер,
ПичIивилер, гичIивилер,
Хъанач вахъ гъич кичIевилер.
Я чан диде, аслан диде.

Какахънава зи рикIин гъал,
Авайд туш захъ чIуру хиял,
Авач хъи чун илифдай кIвал,
Гъинава вун, аман диде?

Югъ алатна, илифда йиф,
Рагъ акIана, агатда циф,
Вун авачир са уъмуыр - миф,
Аман диде, зи чан диде.

Ви хиялриз такурай хар,
Бейбаладал на туна тIвар,
Ваз пишкеш хъуй за кхъей цIар,
Зи рикI алай масан диде.

КІАНИБУРУН МАНИ

Руши

Варз хыз мичи иифиз къведай,
Заз мураддин цуьквер гъидай,
Салам гана гъилер къадай,
Чан зи риклигиз кіани гада.

Гада

Зи ахварриз илифдайди,
Зун такурла къекъифдайди,
Дерт алахъна элцифдайди,
Чан зи риклин сир адахлу.

Руши

Зи хиялрин гъам дерин я,
Зи риклин гъава серии я,
Вун авай уьмуър ширин я.
Чан зи риклигиз кіани гада.

Гада

Риклин рак заз мийир акъал,
Ша зи патав мукувал-мукувал,
Вун зи лекъ я дагъдин юкъвал,
Чан зи риклин сир адахлу.

Руши

Ша зи патав цуьквед багъдиз,
Зи мурадрин чими рагъ хыз,
Арха хъухъ заз чи
Шагъ дагъ хыз,
Чан зи риклигиз кіани гада.

Гада

Чина аваз яру дуьгуър,
Им вуч сир я, им вуч сувьгуър,
Гаф лугъун ваз, къуна чуынгъур,
Чан зи риклин сир адахлу.

ДЕРБЕНД БАЗАР

Ваз са затини жагъич ужуз,
Къегъал ксар ийиз ажуз,
Пверчияр багъачи хуз,
Дербенд базар, Дербенд базар.

Як кIандайда гъикI къачуда?
Пек кIандайда гъикI лугъуда?
Ина гъар затI багъа гуда,
Дербенд базар, Дербенд базар.

Гъар затIунал вил ацукуда,
Къачуз тежез ваҳт алукъуда,
Кесиб ксар куз амукуда,
Дербенд базар. Дербенд базар.

Къуд патахъай къведа рушар,
Гъарма сад жейрандиз ухшар,
Циргыинвай хъиз жеда къушар,
Дербенд базар, Дербенд базар.

Гъардан вилик са чехи пар,
Гун-къачун я къе кеспи-кар,
Алвердава шумудан яр,
Дербенд базар, Дербенд базар.

ГУЬЗЕЛ ПЕРИ

Са легъзе зи вилик акъваз,
Суст жедайвал ви гъал акваз,
Закай хабар яхъ на кваз-кваз,
РикIи къунвай гуьзел Пери.

Вун такурла чIулав я рикI.
Ви дердиниз таб гуда гъикI?
Я инсафсуз, жедани икI?
РикIи къунвай гуьзел Пери.

Гъикъван чIугван за ви фикир?
Вун тахъайтIа, гаф жеч туькIуьр,
Шумуд йис я вун хъана сир,
РикIе тунвай, гуьзел Пери.

Сефил я зун. гъал перишан,
Гъиляй физва зи ширин чан,
Зи язух ша са тIимил къван,
Вили къунвай гуьзел Пери.

Зи рикIин хер мийир дерин.
Алахъай югъ мийир серин,
Къве гаф ая шириш-ширин,
РикIи къунвай гуьзел Пери.

Тимиlld ама, фенва парад,
Яр тахъурай заз са чарад,
Чун къвед санал хъун я мурад,
РикIи къунвай гуьзел Пери.

Гъикъван акван вун ахварай?
Авазва зун, квахъна къарай,
Эвердани, туна гъарай?
Бейбаладин гуьзел Пери.

АКУНА

Акъул дерин, гафар шириин,
Заз ви дигай чагъ акуна.
РикIелай фич а ви хъурунь,
КуркачI хътин тагъ акуна.

Бахтлувилин нехишар гваз,
Шумуд гишир гамуна тваз,
Бахтавар я кыил вине къаз,
Заз са къакъан дагъ акуна.

И пешедал ала ви рикI,
Иер я вун - гатфарин цуък,
Валай за вил алудин гъикI,
Заз гуьлувашан багъ акуна.

Эвер гана заз ахварай,
Пишкешна хъи гамни, храй,
Вун сагъ хъурай, пай ракъурай,
Бейбаладиз Рагъ акуна.

АХЦЕГЬАРИН ГЪАМАМРАЛ

Сагъарна на шумудни сад,
Бедендин вун кужумда фад,

Кыле фида начагъд мурад
Ахцегъарин гъамамрал.

Яд ава вахъ бугъ алахъдай,
Ахваш хъана чанда гъахъдай,
Талар-квалар вири квахъда
Ахцегъарин гъамамрал.

Купулдин яд адан дамах,
Сагъарзавай агъзур начагъ,
Къузекарни жеда къучагъ
Ахцегъарин гъамамрал.

Таларикий ятIа бизар,
РикIел гъимир тульвен, базар,
ИлифайтIа, квахъда азар
Ахцегъарин гъамамрал.

Гзаф я ви хатур, гъуьрмет,
Садавайни гуз жеч къимет,
Сагъ хъана хупI Бейбалад мет
Ахцегъарин гъамамрал.

АЗЕРБАЙЖАНДИН АШУКЪРИЗ

Ша лагъ, ша лагъ ашукъариз,
РикIин гъалар ачухариз,
Уфтан хъана саврухариз,
Мугъман ша лагъ Дагъустандиз.

Цуькведава къацу тарап,
КIватIал хъанва дустар, ярап,
Чи мецелла гъа кув тIварар,
Мугъмандин ша Дагъустандиз.

ЧкIурай кув билбилдин ван,
Кув авазар рикIера тван,
Агата чав, лагъана чан,
Мугъман ша кувн Дагъустандиз.

Ша, бахтавар хабарар гваз,
Пузаррик хъвер, хвешивал кваз,
КIанивилер рикIера тваз,

Ша, илифа Дагъустандиз.

АЗАИ СТХА АБУМИСЛИМ

*Сибирда суъргуънда кечмиши хъайи
къегъал лезгидин меңелай.*

За ваз гафин Сибирдикай,
Чка туш ам, рикIиз дигай,
ЗатIни кIандач заз на ракъай,
Азиз стха Абумислим.

Кув кагъазар татай чIавуз,
Зарул я гъал йифиз-юкъуз,
Жеда хъи зун вилер ацIуз,
Азиз стха Абумислим.

Хзан такван - са аламат,
Абур вири вал аманат,
АлакъайтIа, хуъх саламат,
Азиз стха Абумислим.

Зун Сибирда ава лугъуз,
Зи аялар тамир ажуз,
Куьмек ая вуна абруз,
Азиз стха Абумислим.

Къуьд атанва гзаф кIеви,
Авазва зун ргаз иви,
Зи балайриз тахъуй мекъи,
Азиз стха Абумислим.

Заз Мегъдихан аквазва шез,
Зарул я ам, раҳазвач мез,
За рикевайд гъикI лугъун квез,
Азиз стха Абумислим.

Зи стха Балафендилиз,
Агата лагъ гъамар пайиз,
Къекъвемир лагъ къайиз-къайиз,

Азиз стха Абумислим.

Хутаргъдавай Гъажибала,
Лагъ, стхадин вахъ вил гала,
Изи царап ада з къала,
Азиз стха Абумислим.

Урусатда я зун дустагъ,
Аквадач хьи цавара Рагъ,
Чи Къафкъаз я женнетдин багъ,
Азиз стха Абумислим.

Дустагъ яз икI я зун сефил,
АтIудач хьи, квекай зи вил,
Гъатда рикIе зи хайи чил,
Азиз стха Абумислим.

Им сад Аллагъдин къадар я,
Къелемди кхъей хатIар я,
Фагъумдайдаз зулум кар я,
Азиз стха Абумислим.

АКУНАЧНИ?

Дердер-гъамар хъанва гзаф,
Ван хъурай кvez я дере, чIаф,
Лугъузва за зи рикIин гаф,
Кvez зи жейран акуначни?

Фикир-хиял яргъал ракъуз,
Амукъна зун сефил, ялгъуз,
И алахъай гулыушан къуз
Кvez зи жейран акуначни?

Шумуд йис я зун гъамар гваз,
РикIе ярдин хиял аваз,
КъведатIа ам рушар галаз,
Кvez зи жейран акуначни?
Квадарна за рикIин къарай,
ГъикI чукIурда рикIин сарай?
Гъикъван ийин эвер-гъарай?
Кvez зи жейран акуначни?

ДИНЖВАЛ АВАН?

Физ кIанзава чуыллериз заз,
Секинвилив, бахтавар яз,
Макъам ягъиз, манияр гваз,
Аваз гъиле чуынгуър жуван.

Ргада зун йифиз-юкъуз,
Авахъда зун вацIун яд хьиз,
Агакъ тийиз сакIан гъульбуз,
Зи ятарив жеда шуван.

Ярап, дустар, хъуремир зал,
Зи чуынгуър я зи муг, зи кIвал,
Хатур хана, ийимир къал,
Бейбаладиз динжвал аван?

КЪИХЛЕР БУБА

Мад Дербендин атана зун,
Къихлер буба хиялдаваз.
Адан патав эл атанвай,
Мукъва-къили, яр-дуст галаз.

Низ атанаач Къихлердин ван?
Иер я хупI — женнет макан,
Гъар дердиниз жеда дарман,
Чи Къихлердин серин аяз.

И вил галай вилаятдиз
Къvezva вири зияратдиз,
Элкъведа Пир имаратдиз,
РикIера хуш мурадар тваз.

ЕТИМ ЭМИН

Вад метридин къизил гъумбет,
Ваз тамашиз гъар са миллет,
Халкъдин арада ава гъурмет
Ваз Аллагъди гурай рагьмет.

Рагымлу Эмин - Шейх лезги,
Шаир тира риклиз чими.
Къумекна чаз гзаф Чехи,
Хазина ама къватлай вичи.

Низ атанач Шейхинин ван,
Мурад пир я, женнет макан.
Гъар дердиниз жеда дарман
Зияратдал атай касдин.

Берекатлу Эминан хуър,
Теспягъ чугваз, ийиз зикир,
Хкажнава чаз вичин гъил
Зияратдал атун патал.

Бейбаладиз кхъена шад,
Мад аватла ихътин масад.
Вуна туна чаз аманат,
Эминан цир хуън саламат.

СТИЛ СУЛЬЕЙМАНАЗ

Чунгуър къуна мадни хурал.
Ала, шаир, зун ви сурал,
Фагъумзава, къвазна гарал,
Ви царапа авай сувъуър.

Эхна дерт на. эхна тал на.
Къегъалди хъиз уъмуър гъална,
Шумуд рикле жуваз къвална,
Пис ксариз тагана сир.

Чуру мифар на чуктурна,
Муъгъуббатдин цай куруктурна,
Лезги халкъдиз на түктурна
Са гъейбатлу шиирдин пир.

АБУКЕВСЕР БУЛАХДАЛ

Адалат хъуй гъар са хуьре,
Чи халкъдин къил къуна вине.
Къадир - Аллагъ аваз рикъе,
Заз аманат гъатна гъиле
Абукеvсер булахдал ви.

Халкъдин шаир Етим Эмин,
Вун муаллим я гъар мектебдин.
Винизвал я ам чи къилин,
Са тъимил къван зани къелин
Абукеvсер булахдал ви.

Эмин вуч я къакъан лезги,
Дагъустандиз куьмек гайи.
Къивале авай гуъзгъу чехи,
Вун гъилерал алазва чи
Абукеvсер булахдал ви.

Абукеvсер булахдал ви
Са майвадин тар цана за.
На дадмишна, чехи буба,
Бейбалад пай амай дуънья
Абукеvсер булахдал ви.

Йиф акъатна югъ хъана заз,
Ракъини хъиз нур гана заз.
Вун агакъна чи вилик кваз,
Салам гуда гъар къуз за ваз
Абукеvсер булахдал ви.

ПИРЕХАЗРАН БУБА

Ни хуьревай бубад Пирел
Пирехазран тъвар алайд я.
Пир эцигна чархун къилел,
Гар къекъведай синевайд я,
Пирехазран, Пирехазран.

Хутаргърин жемятдин пир
Чпин рикъе чимиз хуъзва.

Чи къурбандар къабула пIир
Чи гунагъар ая къезил,
Пирехазран, Пирехазран.

Хуъре авай булах пIирен
Хъвадай серии яд авайд я,
Хъвайи касдиз гъам я дарман,
Физ хкведай рахъ яргъя я,
Пирехазран, Пирехазран.

Квадардайд туш чна чи дин,
Дин ширин я чими рикIин,
Куълег я ам гъар са касдин,
Иман гваз чун виликди фин,
Пирехазран, Пирехазран.

Хуърунь берекат я пIирни мискIин,
Ферз хивевай капI ийиз фин.
Вилик инсаф аюзвазин
Чи зикирар къабул ийин,
Пирехазран, Пирехазран.

ПIир авачиз Эминан хуър,
На чи халкъдиз бул рузи це.
Гъар са касдин мурад къиле
Тухун патал чаз куъмек це,
Пирехазран, Пирехазран.

Пирер - шейхерихъ гала вил,
Бейбалад ийизва зикир.
Ватандихътай атIудач вил.
На Чугвазва халкъдин фикир,
Пирехазран, Пирехазран.

ХУЪН ЧНА ШЕЙХЕРИН ГЪУРМЕТ

За ватандиз муштулух гун:
Чаз чими гатфар атана.
Аллагъдивай тIалабнай за,
Шейх Эминан ктаб атана.

Пашман гуъгуъл ачухардай,

Аламатар къалуардай,
Щай квачиз къажгъан югурдай
Шейх Эминан ктаб хкажна.

Зун фена кье са мектебдиз,
Директордиз гъуърмет ийиз,
Хуралай ви шиир кIелиз, Шейх
Эминан ктаб гъиле къуна.

Зи буржи я гъуърмет авун,
Шегъердиз къван дувъз рекье тун,
МичIивилий акъудна чун
Шейх Эминан чирагъдалди.

Хабар къуртIа Бейбаладвай,
Зун язава къунши Хутаргъай.
Чахъ рузи агакъарзавай
Ширер - Шейхерин гъуърмет акуна.

КЪУРБАНД СУВАРИЗ

Йиса садра къведай азиз мугъман,
Чаз шерик тир Къурбанд Сувар.
Авача квехъ яргъалд уъмуър,
Къурбанд тукIавазва куъне гъайванар!

Гъар пакамахъ гъамам ая,
Жуван беден михъи ая,
Къурбанд паяр пая, пая,
Чин чанрилай садакъя я.

Пайгъамбардин чинавай нур –
Чун сагъвалай ин югъ акур,
Разудал жемир такабур,
Мусурманрин чIехи сабурI

Къурбан сувариз кIел аятар,
Вахъ авайд я чIехи шартIар,
Къезил ая чи гунагъар,
Ахъа хъуй чаз женнет ракIар.

Пуд югъ я чаз къурбанд сувар,
Шаддиз къекъведа лугъуз зикирар.

Зи патай квез чаз виридаz
Къурбанд сувар мубарак хъуй.

Чин ачухдиз, гъил ачухдиз,
Къулал жеда чехи къажгъан.
Йиса садра ая сувар –
Сад Аллагъди гайи ксар.

Тіямлу я чаз недай ашар,
Куьмек ийиз ша, юлдашар,
Бейбаладив гва чими сумавар,
Хъухъа куьне ширин чаяр.

Гъайиф хъана фейи уьмуър,
Диде-бубадиз гъурмет тавуна,
Ацукумира рак акъална,
Къурбанддин сувар тавуна.

САГЬИБ КЪАРИБАЗ

Дагъдин хуърериз алвер тухуз,
Ківалахдин винел вуна чан гуз.
Галат тийиз хъуытIуьз-гатуз,
Сагъиб хъурай вакай, Къариб.

Шумуд йисар я чIугваз зегъмет,
Ваз юлдашри гузва къимет.
На хуъзава абурун гъуьрмет,
Сагъиб хъурай вакай, Къариб.

Вуна ийиз чехи сабур,
Авур кардал гъизва абур,
Сагъиб тахъуй чаз хаинбур,
Асуллу инсан я Къариб.

Чин тийирбуруз вун чир хъурай,
Халкъди вирида къимет гурай.
Ви ківалахар виликди фирай,
Са сагъиб хъуй вакай, Къариб.

Чар къачурла Бейбаладлай,
Эцигмира къелем гъиляй.
Гъам шаир я, гъакIни алим,

Дербентда са шагъ я Къариб.

ЧАН ЗИ ХВА

Бубад гъайи цІийи сусан
Адан кефи хамир, чан хва.
Куън къвед авай тавханада
Гъамиша экв хъурай, чан хва.

Ви къисметдиз атанавай,
Адан кІвачихъ девлет галай.
Къве дидени девлет авай
Сусан кефи хамир, чан хва.

Бубад лагъай веси хуъха,
Дидед кефи хамир, чан хва.
Суса хайи шерик - куърпе
Дидед хуруз гице, чан хва.

Нянет гъвшаша куъне иблисдал
Пехил жезвай инсафсузрал.
Хата - бала татуй кыилел,
Чехи сабур ая, чан хва.

Къизилдин къуш аваз гъиле,
Гъар са кІвалах къекъвез рикІе.
Бейбаладив гвай бедредай къе
Абуруз хъвадай ширин яд це.

ГЪЕЙРИ ИНСАНАР АКУНА

Билбилар хъиз хуш рахадай,
Гафар чида буш рахадай.
Мугъманд вилик фу тегъидай
Тулькуъл инсанар акуна.

БалкIан гъална руг акъуддай,
ВацIувай шалман вахчудай,
Са шумудан мал къакъуддай
Чуру чIулав инсанар акуна.

Ничхир кухурна цегв вахчудай,
Жанавурдихъ галтугна хеб вахчудай,
Вуч яхунд яз куькдай къадай,
Къайи, къаних инсанар акуна.

Чал чин тийир мал гатадай,
Лап гъвечIи аял гатадай,
Къуд патахъди ван алахъдай
Гъарайдай дели инсанар акуна.

Дидед къадир чин тийидай,
Майвадиз багъ хуън тийидай.
Бейбаладиз са гъуърмет тийидай,
Кеми - гъейри инсанар акуна.

ГЪАСАН - ЭФЕНДИ

Дагъустандин чIехи алим
Алкъвадар Гъасан - эфенди.
Илим къачуз вагай халкъди,
Вилик ква Гъасан - эфенди.

Чаз цаварай марфар къурай,
Чи багълариз яд бул хъурай,
Чаз тарари бегъер гурай, Г
ъуърметлу Гъасан - эфенди.

Атана зун ви къапудал,
ЭкъечI жевзач завай винел,
Жаваб гана шедай ванцел
Аквазач Гъасан - эфенди.

Девлет галамача кIвалихъ,
Бейбала къекъvez фейи рекыхъ
Гъайиф хъана кутаз чилик
Алкъвадар Гъасан - эфенди.

Вун рикIелай фидач халкъдин,
Ви несилдиз гъуърмет ийин,
Куълег гвай вав женнетдин,
Алкъвадар Гъасан - эфенди.

УЬМУЪР ГУРАЙ РАМАЗАНДИЗ

Кагъаз кхъизва стхадиз,
Вун сагъ хъурай саламатдиз.
Дустун куьмек гузва кІвализ,
Уьмуър гурай Рамазандиз.

Вун фенава къариблухдиз,
Са тике фу къазанмишиз.
Куьмек гузва ви хизанриз.
Уьмуър гурай Рамазандиз.

Чун тамашиз ви шикилдиз,
Стха, за ваз темен ийиз,
Гъуърметлу тир ихътин хизандиз
Уьмуър гурай Рамазандиз.

Шуърбетар хъухъ истикланрай,
Чи риклерин чимивиляй,
Вуч мугъмандиз къвэз хъфидай
Рамазандин уьмуър сагърай.

Зун физава Алкъвадарал,
Вуж гъалтдата яраб къе зал?
Рамазан я хуърун къегъал,
Куьмек гузва гъар чкадал.

Бейбаладин сефилвилиз
Садани заз куьмек тийиз,
Хабар гузва вилаятдиз,
Уьмуър гурай Рамазандиз.

СА ШАД ХАБАР

Вил гала зи и дуъньядихъ,
Мусурман халкъ артух хъунихъ,
А кув ширин гувзел ванцихъ,
Садни фимир кІеви чилик.

Зи мурад я рагымлу хъун,
Кыилел са хата-бала татун,

Садавни гъич кукIун тавун,
Дулья вири саламат хъун.

Зи мурад я инсафлу хъун,
Шуру кардиз гъич рехъ тагун,
Чилер патал дяве тавун,
Душмандиз гъич далу тагун.

Ийимири чун цIарар - цIарар,
КумиратIун кесиб халкъар.
Ислягъ хъухъ куън, гъукуматар.
Саламат тур чи веледар.

Пуд йиф я за ктаб кIелиз.
Са тIимил къван кхиз чириз.
Яракъ лазим туш шаирдиз,
Шаирдин гаф тонни зур я.

КIвачин кIанел алай руквар кIватIална,
Гимишни къуркъушум тутькIуърна.
Дульяд халкъдиз гзаф минетна:
Гъарма сад са къизил хъухъ куън.

Гъалтайла салам гудай,
Гъилер къуна гъал жазадай,
Чеб саламат туш лугъудай
Къадим мусурман халкъ ава чахъ.

ЗИ МУРАД Я РАГЬИМЛУ ХЪУН

Фура кузва цIивинар,
Шукарзава дульз шалманар.
Терг хъурай тамай къачагъар,
АятIун чун вири шадар.

Инсарин арада шаир
КIвалахдин винел къакъажна гъил.
Гъич са куькай кичIе жемир,
Булвиллди цуза техил.

ФУРАР АТИУЗ

Чи рикIера ажугъ аваз,
Автоматар къужахдаваз.
Гитлер хътинахъ галаз
Гужлу дявейра хъайиди.

Я къуд хъанач, я кvez гатфар,
Душман куыне ийиз кукIвар,
Дагъустандин игит хваяр,
Зурба дявейра хъайиди.

Моздокдилай фена дяведиз,
Шегъер хуърер азад ийиз,
Дагъустанд халкъ галат тийиз,
Душмандал гъалиб хъайиди.

Гъар са салдай гъар са къегъал,
Алазва куын халкъдин рикIел,
Къизил орден алаз хурал,
Дагъустандиз куын хтайд я.

Шумуд орден, шумуд медал
Вучиз гъалчна на ви хурал?
Низ чида къван ятIа къегъал,
Берлиндиз къван вун фейиди.

Акъвазнача ийфиз-юкъуз.
Душманд хура дяве тухуз,
Куын вегъедай фурап атIуз,
Бейбалад зегъмет чIугурди.

ГУМ ГАЛАЧИЗ ЦАЙ КУЗАВА

Заз акуна зурба аламат:
Ацадарна чи дарамат;
Чанда авай чIуру ният
Регъберар ава ихътин.

Пионерар, комсомолар, куын
Суд тавуна чара хъана хъин,
Икъван гужлу ватандал чин
Цифер къvez физвай дуънья.

Такурдаз регъят я, акурдаз дерт,
Нефсиниз гузвач тербет.
Арада амач хатур-гуърмет,
Аждагъанар авай дуњья.

Дуъз рикIериз ягъна рапар,
Чи меркездиз къвемач ахвар.
Кана партияд билетар,
Дустарикай душман ийидай дуњья!

Лугъузвач са хийирлу гаф,
Ийизвач са кIус инсаф,
Жегъилар михъзавай ракъун саф,
Чуру регъбердин гыле авай дуњья.

Багъдай таарин дувулар хкудиз,
Жегъилар чи арадай акъудиз,
Чилер патал дяве ийиз,
Инсафсузар авай дуњья.

КIекерикай верчерь авуна,
Чи туътуъхар гъута къуна.
Гъин патаз фин чун лув гана,
Чи кылер атIузвай дуњья?

Ахъайиз ракIар фимир вун,
Къве гъил санал дабакъ хъуй.
Фидач лугъуз къазва на къин,
Къинез къимет амач, дуњья.

Хуъзавач чун инсанар хъиз,
КикIизва вун масаниз физ,
Ажалсуз инсанар рекъиз,
Чилер багъя я ви, дуњья.

Зи хам къадач рагъулари,
Зак квайди туш чIуру иви,
Дарман гвача духтуррив чи,
Секинариз жезвач дуњья.

Гъарагъайла Бейбалади,
Ван гъатда чуълера ви.
Къурай векъиз цай ягъзавай,
Делибур вилик квай дуњья.

Гъилерни чин чуьхвена вичин,
Гафар чида шариатдин.
Къибледихъди пел чилел эцигин.
Инсанар тІимиш я ихътин, дульня.

Аси тахъуй зун худад рекье,
Аквазва заз дульня еке,
Гъайванар ава кІеле-кІеле,
Гульустандин багъ туш дульня.

Дульняда я къал жедачир,
Я секин халкъ жедачир,
Я чІехи тІурфан жедачир,
Къуд паюнкай са пай хъанайтІа дульня.

Ваз яргъал тир уьмуър хъанач,
Вун тІварунзл кІевиз хъзнзч.
Кесибрин къадир чир хъанач.
Дульвилин гъукумат чукІурай дульня.

КАШНИ ТІУРФАН ХЪНАЙ ХЬИ

Гъульувн къере ветегаяр,
Балугъар къаз фидай халкъар,
Авайди тушир чаз йифен ахвар,
Дяведиз халкъди гуз куьмекар.

Гузвойди тир чаз фан талунар,
Жезавачир руфун тухар.
Гитлера хузвай вакІар
ТукІаз недай Дагъустандин халкъ акуна.

РикІел алама зин,
Варцаралди хъана гишин,
Гъульув гана виридаз тІун,
Душмандал гъалиб хъана хъи.

Авахъна къvez гъульув з вацІар,
Гъулье къугъазва балугъар.
Абурун кІане цІарар-цІарар
Душман ядай гульле хъанай хъи.

Уьмуър физва чIугваз зегъмет,
Душмандиз гун чна нянет.
Кепекни туш адан къимет,
Гъидач чна а квел рагъмет.

РикIелай фидача хьи зи
Къумек ганай хьи
Каспи гъульув чаз
Душманар гатаз.

Гуз планар са пай артух.
Чаз балугъар хъана буллух.
Хазина ава гъулье ачух,
Девлет халкъдиз жедач артух.

Тух хъайила гишин руфун
Инсандин къуват жеда хьи.
Шукур гъизва за худадал,
Душмандал гъалиб хъана хьи.

Чал гульедин хар къурзавай,
Сана секиндиз чун тан тийизвай,
Яру ивидай чи гъилер къацIурзавай,
Алчах душманар ава хьи.

Тахкурай чаз залан йикъар,
Душмандиз хъуй кIеви азар,
Бейбаладиз акуна и кар,
Зи ватандиз кашни тIурфан хъанай хьи.

Яру жезвай чIулав ракъар,
Кана чун ийизвай кабабар,
Мадни гужлу авай танкар,
Гранатралди ягъиз, ийизвай кукIвар.

ТIебиатдал чан гъайи гатфар,
Къазанмиша гуъзел тир йикъар,
Ава чахъ чIехи гъунар, къастар,
Дагъустандин игитар тир хваяр.

СА КУЛЬЕГ

АтIузва чи къульувн къилер,

Шад жезавач халкъдин риклер.
Берекатар авай чилер,
Кайиди халкъдин душман хътин.

Душманди чи муг чуктурна,
Къушарин лувар атлана.
Аватнава зун гъевесдай.
Гъикъван къада къил агъада.

Советрин гужлу партия
Гана дарман куын ксурна.
Халкъдин душман Горбачевак
Зегъерлу иви кваз хъана хъи.

Аквазва заз инсанар икI:
Садбур яхун, садбур я куык.
Кутуна чун вири къаник,
Горбачев, вун фирай чилик.

Квахънава зи риклин хиял,
Атланавач къиле авай тъал.
Икъван дуњня са куьледгал
Ахъайиз агалзава хъи.

Регъульди туш ала вал чин,
Дам атлурай а ви риклин,
Хкахъна экв вун авай къвалин,
Килфетни кваз хъурай секин.

Халкъди ганай ваз чехи къимет,
Къазанмишнач на ваз гъурмет.
Чуру касдиз гурай нянет,
Бейбалади гатаз вичин мет.

КЪАНМАЗ ЖЕМИР

Секинвал вуна чаз тагуз,
Атана вун къвалер атлан,
Терг хъурай вун, я намуссуз,
Аватна са чехи фуруз,
Къанмаз жемир, къана аман.

Халкъдин зегъметдал вил эцигна,

Ам зид лугъуз гъил эцигна.
Клараб тазазмаз фирай вун,
Гъич вилериз тахкурай вун.
Къанмаз жемир, къана аман.

Ківалерай на гамар тухуз,
Ятахра авай малар тухуз,
Чуьнухзава йифиз-юкъуз,
Аватда вун чехи фуруз.
Къанмаз жемир, къана аман.

КіантІа угъри, кіантІа къачагъ,
Къведани алуқІда са валчагъ.
Куын амай къван буш жеч дустагъ,
Квез гъазурна фур ава гъана,
Къанмаз жемир, къанмаз жемир.

Ийимир чуру хиялар,
Халкъдиз гумир зиянар.
КъацІурмир диде-бубад тІвар,
Вуч гъулдан я дустагъдин ракІар,
Бейбалад квез гузва хабар.

ВУЧ ЛУГЪУЗ ЖЕДА

Са мухан твар къульук хъайла,
Гъуьруькайни фу чрайла,
Адан дад сиве хъайла.
Шаирдиз ам гъикI чир жеда?

Вичин кІвач къецIи тийидай,
Гъиле асани къан тийидай,
Юкъуз хъиз йифиз къекъведай
Шаирдиз вуч лугъуз жеда?

Хуруда халат тахъана,
Духтурвлни кІел тавуна.
Начагъ инсан фад сагъардай
Жейрандиз вуч лугъуз жеда?

Чехи хуьре гъвечIи кавха,
На дуъз кІ валах къиле тваха.
Жуван гафунал акъваза:

Жемятдивай вуч лугъуз жеда?

Шутка гице сив чуъхудай.
Са затI гице сас михьидай,
КъацIай гъилел яд иличдай
Бейбаладиз вуч лугъуда?

КВЕЗ МЕХЪЕРАР МУБАРАК ХЬУЙ

Чи межлисдиз атанва эл,
Хвешивилин гурлу я сел,
Аваз хъурай шадвилин мел,
Кvez меҳъерар мубарак хъуй.

Къисмет хъурай гъар убадиз,
Гъар дидедиз, гъар бубадиз,
Рухвайрини къвалихъди ядиз,
Сусар гъидай тадарак хъуй.

И межлисда авай дустар,
Къени хъуй кув крап къастар.
Аваз хъуй икI лугъуз тостар,
Уъмуър чпиз ахъа рак хъуй.

Аваз хъуй чун гваз далдамар,
Бул жедайвал сусан чамар,
Такурай чаз дердер-гъамар,
Кvez меҳъерар мубарак хъуй.

ЧИН ЧИУРМИР, ХАДИЖАТ, ЗАЗ

Шагалатдин къенфетарив
ТуъкIуърнавай хунча Хадижат!
Тавханадин дамардаллай
Гуъзгуъдай килиг, Хадижат!

Гатфарикий къульд жеда заз
Адахлид чин чIурай чIавуз.
Хъел татана гъекъ юъведа заз
Адахлид чин чIурай чIавуз.

Экуй къакай йиф жеда заз
Адахлид чин Чурай члавуз,
Рагь алай югъ серии я заз
Адахлид чин Чурай члавуз.

Жегъил риклиз пис жеда зи
Адахлид чин Чурай члавуз.
Курай рикле къар жеда зи
Адахлид чин Чурай члавуз.

Зи вилериз экв ахквадач
Адахлид чин Чурай члавуз.
Заз тарапай цуык ахквадач
Адахлид чин Чурай члавуз.

Гишин хъайтлан фу хъинедач
Адахлид чин Чурай члавуз.
Дидедивни зун рахадач
Адахлид чин Чурай члавуз.

Зи кІвачервай къекъvez жедач
Адахлид чин Чурай члавуз
Гъиляйни зи кІвалах къведач
Адахлид чин Чурай члавуз.

Заз акурай сивик хъвер кваз
Чун къвед санал хъуърез, рахаз.
Бейбалади лугъузва ваз:
Чин чумир на, Хадижат, заз.

ЗЕГЬМЕТДИН БАЙРАГЪ ИЗАЯТ

Зун фена къе са базардиз
ВиртIед балунриз тамашиз.
Изаятан михъи гъили
Дагъдин виртIедик тур хулькурна.

Хайи балун жемир гъайиф,
Халкъди ийизва виртIед тариф.
Изаят, чаз къвезва гъайиф,
На базарда ийимир йиф.

Вирт какадрай кафи хътин
Масад авач ви рангадин.
Аллагъди ваз гай абурдин
Изаят я шагъ ханумрин.

Малайик хъиз хайд я вун,
Виртедилай ширина вун.
Мулдин цуьк хъиз акъвазда вун
Изаятаз тамашин чун.

На виртедлай къачумир чар,
Ая кІвале чехи сувар,
Изаят, вун девлет гъамбар,
Гарданда ава къизил хтар.

На виртедкай ая шекер,
КІвале хъуй ви шадлух, мехъер.
Мукъвал хъуй чаз и шадвилер
Изаята ийиз къульер.

Кагъаз кхъизва за вахаз
Виртедин къаб зи вилик кваз.
Бейбалади лугъузва ваз:
Гъед алай пайдах Изаят,
Зегъметдин байрагъ Изаят.

МУГЬМАНДИЗ ГЪУРМЕТ

Инсанар, куын физ цаварай,
Техника авур кыилер сагърай.
Экуъ вацраз мугъмандиз фей
Чаз багъа тир къегъал сагърай.

Вацран патав фейи мугъман,
Гъурметна ам рекъе хутаи,
Мадни мягъкем хурай ви чан,
Гъукуматдин уымуър сагърай.

Чи алимрин акъул кыиле,
Ам чилелай туна рекъе.
Агакъдач вахъ вилин ленге,
Ракет элкъвэз вацран къене.

Гъар чалалди са жуьре тIвар,
Ахъа хъана Наджимтун ракIар.
Чаз ван хъайи цИийи хабар
Фейи касдин уьмуър сагърай.

Вун цаварал фейи йикъан
Вахтар кхъиз ктабда тан.
Дуъя ацIай ихътин чIехи ван
Авайбурун уьмуър сагърай.

Илим кIела лап дериндай,
Хкатмира гъавурдикай.
Халкъдин чIехи бегъер гудай
Таз къелем жен Бейбаладкай.

ФУ НЕДАЙВАЛ ЛАП ШИРИНДИЗ

Вун хуъруввай чара тахъуй,
ЦИийи кIвалер мубарак хъуй.
ДакIар акъал, рак ачух хъуй,
Ви дарамат ваз мубарак хъуй.

Езне Юнус яхун тахъуй,
Ваз кIалахи тади тагуй.
Заминадин чани сагъ хъуй,
Хайи велед мубарак хъуй.

Са вахни пуд стхадикай
Амала Салигъ веледар хъуй.
Аллагъди квез девлетар гуй,
КIвалин къене са булах хъуй.

Абажур тур кIвалин къава,
КуъкIура на жуыт къуд лампа.
Столд винел алаz суфра
Берекатар кIватIал хъана.

Саламар лагъ гъа и хуъруъз,
Мукъва-къили, къавумариз.
Са гаф це тIун Бейбаладиз,
Фу недайвал лап шириндиз.

АШУКЬ ЖАМАЛ БУБА

За рикIел гъизва игитар,
ТуькIуързавай шад межлисар.
Куын сагъ хъурый, чан ашукъар,
Пашман рикIер ийиз шадар.

Къуна чуынгуър вичин къамал
Къуыл авурд я Ашукъ Жамал.
Ви межлисда авай садвал,
Халкъдиз ашукъ цицIи Жамал.

Атана къе зун ви сурал,
Зи тIвар аламани ви рикIел?
Шукур гъизва за худадал,
Ваз женнетда хъурый са кIвал.

Ихтияр це, Жамал буба,
За къадани а ви чка?
Зун къунай на ви къужахда,
Заз темен гайи Жамал буба.

Вун Хушникентдиз фейи чIавуз,
Бегдин мехъер авай чIавуз,
Пеле къашкъа вучни яргъа
Бегди пишкешна гъа юкъуз.

Ирид ашукъдин межлисдал
Ашукъ Жамал хъана къилел.
Са сун чуха алаz вичел,
Гъалиб хъана вун виридал.

За ви чуынгуър чIугван хуруз,
Кланзава заз ваз салам гуз.
Туьмер ийин а ви суруз,
Галатдач зун йифиз юкъуз.

За къабулна ашукъдин тIвар,
Гъиле гице зи са дафтар.
Кхын за квез гуъзел хатIар,
КIела куыне, азиз дустар.

Хабар гузва вилаятдиз,

Гъам ашрикъдиз, гъам машрикъдиз.
Ашукъ Жамалан чуынгуърдиз
Ша махлукъат түмер ийиз.

Ша чна къе гъил къан гъиле,
Игитар хъиз фин чун рекье.
Чи лезги халкъ хъурай вине,
Салам тана Бейбалад къе.

ДАР ЖЕДА СУР

Вад йикъан дуьнья дар ийизва,
Сусан рикъел хер ийизва.
Куълуъз-куълуъз свае ширзава
Буьндуъгуървал квай къарийри.

"Свас, малариз килиг", - лугъуз,
"Нек квачир кал ацуз", - лугъуз,
"Сафунаваз яд гъваш", - лугъуз
Буьндуъгуървал квай къарийри.

Суфрадик квай фу гъисабда,
Хъультул чкадал ацукада,
Мадни сусаз тIуб югъурда
Буьндуъгуървал квай къарийри.

Суса аял хана лугъуз,
Къилихъ галай шални вахчуз,
Йифизни вун ксуч лугъуз
Буьндуъгуървал квай къарийри.

КIваляй квахъуй ихътин бала
Лагъана заз а ви суса.
Ваз сур атIуз фий Бейбала,
Буьндуъгуър, вун тван дар сура.

Пул тагана шеъ гъваш лугъуз,
Акатаи затI чуынъух лугъуз,
Тербиясуз свас вердишриз
Буьндуъгуървал квай къарийри.

САЛИ-СУЛЕЙМАН ТИР ВУН

Дагъустандин чехи тир шир,
Къекъвена вун хкажна кыил.
Хъанача ваз яргъалд уъмуър,
Ахквадач вун, атудач вил,
Сали-Сулейман хънай вун.

*Ви чкадал вуж хтурай.
Асретал Алидин стха?
Къуват авай ви гъилера,
Ракъарикай еб ийидай,
Сали-Сулейман хънай вун.*

Америкадиз фейи члавуз
Гужлу женгер кыиле тухуз,
Ажданъян тир илан лугъуз,
Адан келле чуькъвей члавуз,
Сали-Сулейман тира вун.

Элкъвена вун и дуњнядал
Вагьши гъайван ахъайнавай.
Тергна ам на ви гъилерал,
Тівар туна на икI дуњнядал,
Сали-Сулейман хънай вун.

Вичихъ авай хъсан къве хва,
Заз къуватар авай пара,
Гъайиф хъана тун вун сурा,
Шез амукъна вахъ Бейбала,
Сали-Сулейман тира вун.

АРАДА ГЪУРМЕТ АВА

Ювале экв, берекат хъайла,
Гъардаз вичин чка чир хъайла,
Къадир Аллагъ рикIе хъайла,
Шаирсуз миллет жедани?

Рагъ азачир югъ жедаки?
Гъед авачир цав жедани?
Яд авачир гъуыл жедани?
Шаирар авачир миллет жедани?

Векъ авачир чуыл жедани?
Цаз авачир тар, там жедани?

Майва авачир багъ жедани?
Шаирсуз миллет жедани?

Сар алачир хеб хуьдайд туш,
Нек квачир кал хуьдайд туш,
Мух тинедай балкIан хуьдайд туш,
Шаирсуз миллет хуьдайд туш.

Вирт гудай чыJжер хъайила,
Абуруни чаз дул гъайила,
Шаирарни бул хъайила,
Инсандин къимет ужуз жедайд туш.

Бейбалад квез салам гайила,
Вири миллетриз ван хъайила,
Квекай заз арха хъайила,
Арада гъуърмет ава чи.

АЧУХ ЛУГЬУН

Авайди тушир чаз граница.
Чин рекъелай гъам къакъуда.
Къве стхадин зегъметдалди
Хазина я вун чаз, Баку.

Цава авай гъед я Баку,
Тухудайд туш ам гъич къаю.
Дагъустандин халкъдихъ галаз
Гъуърметлу халкъ авай Баку.

Чи вилаят хъурай чехи,
Чун акъвазна санал вири.
Хъгадай яд хъиз я чун михъи,
Азербайжан, чан Дагъустан.

Дагъустандин игит халкъдиз
КичIеди туш юкъуз-ийфиз.
Гъар са кIвалах вилик тухуз
Гъазур я чун санал, Баку.

Дагъустандай физ Бакудиз,
Чпин гъунарап къалуриз.
НафтIад мяденар худда турбур
Лезги халкъ я ачух, Баку.

Вад километридлай дерин
Чил эгъульниз гъар мядендин,
Станокар биренадин
Гъиле хъана Бейбаладин.

Чехи пай ква Дагъустандин
Ачух лугъун за ваз, Баку,
Заз квадариз кIанзавача,
Тан чна и кар тарихда.

АБДУЛХАЛИКЪ

11-май, 1975-й ис.

*Санам гана зи гыл къадай,
Ширин мецив мез раҳадай,
Гъар са нямет санал недай
Амач зи дуст Абдулхаликъ.*

Агакъна зав чIуру хабар,
Зи далудал - залан тир пар.
Шехъиз ава чи хизанар,
Ахвадач вун, Абдулхаликъ.

Цав къакъан я, чил чаз кIеви,
ИкI лугъузва шезвай рикIи.
Даим кIелиз фида вири,
Заз эвермир, Абдулхаликъ.

Акъатна вун чи арадай,
Къакъатна вун хизанрикай,
А ви гъилик берекат квай,
Чин ачух тир, Абдулхаликъ.

Жегъилвилин чагъда аваз,
Мурадар ви рикIе амаз,
Чан гана на вил рекъеллаз,
Вуч кIани тир ваз, Абдулхаликъ.

Атана халкъ мяфедал чи,
Им адет я гъар са хуърун.
Гъил хкажна дуъа ийин,
Ваз рагъмет гуй, Абдулхаликъ.

Хъанача ваз закай куъмек,

Азраил я чалай зирек.
Мииитдин чинал вегъ лацу пек,
Кябедихъ элкъуэрна Абдулхаликъ.

Вахъ кIел авур ясиндин ван,
Адан нурап ви сура тван.
Женнет булахдай на яд хъван,
Ваз серии хъуй, Абдулхаликъ.

Жезвача яргъалди физ
ТIар хъанава зи кIарабриз.
Жив такъурай чи сурариз,
Гел амукъда, Абдулхаликъ.

Бейбалади ийизва шелар
Къурадалди вилин накъвар.
Амача заз ширин ахвар,
Женнетэгъли Абдулхаликъ.

ВАХАРИН БАХТАР АЧУХ ХЪУЙ

Ракъин кайи кIарабдал чIар хкведач,
Чешме квахъай булахдиз яд хкведач,
Уьмуър фенвай хесетдикай
Вахаз Наврузбег хъижедач.

Татуй душушуьш инсанд кыилел,
Вилерай нагъв кими жедач.
Сифтегъан гъуль къеий вахаз
Жегъил Наврузбег хъижедач.

Шекер авай къаб хайила,
Гъахътин шекердан хъижедач.
Цийи партал алукъалди
Вахаз Наврузбег хъижедач.

Къажгъанда яд югуртIани,
ТIямлу са хуьрек хъижедач.
Ваха къимет тагайдакай
Куьчедал итим хъижедач.

ХъанайтIа са хъсан юлдаш,
Гъам къекъвена жагъурна гъвш.
Тербиясуз итимдикай
Вахаз Наврузбег хъижедач.

Ви тІвар къуна къекъейтІани,
Гъиле-сиве хъайитІани,
Аллагъдин патай баҳт тахъайди,
Вахаз Наврузбег хъижедач.

Гъикъван акван заз сабурар,
Чпихъ гуърчегвал авайбур,
Бейбала квел туш такабур,
Вахарин баҳтар ачух хъуй.

ХРУМДИН ЧЕКМЕ

Са зегьметни квачиз жуван,
Рушватдал пыил эцигайд туш.
АлукІнавай хрумдин чекме,
Къарадал кІвач эцигайд туш.

Рушватдив вердиш тир касдиз
Хуъкvez кІандач бушдиз кІвализ
Фидача ам яргъя рекъиз,
Къарадал кІвач эцигайд туш.

Жувал алай кастумдиз
Шихинин пек хъиядайд туш.
Яргъалайни гъам къалуриз
Къарадал кІвач эцигайд туш.

КЪАЛИЯН

На къалиян къуна гъиле.
Сарап чIулав хъана сиве,
Гум гъатнава кІвалин къене,
Ваз килигиз шезва диде.

ШапIруси вун ийиз къульзуль,
Тачагъайла жеда дели,
Мал-девлетни гуда вичи,
ГъакI цай ягъиз куда чини.

Ингъе захъ ви гум галукъна,
Зун вакай яргъал къекъечъя,

Худ гузава къалияндиз,
Гум физава Салияндиз.

Гъиле къуна зардин пIапIрус,
Рахадай чал хъанва урус.
Квадардайд туш динни Намус,
Гадра сиве авай пIапIрус.

Дуст я лугъуз къуна душман,
Йикъалай къуз цIразва чан.
Жагъидач ваз ахпа дарман,
ЧукIурмира жуван хизан.

ЛЕЗГИДИН РИКІ

Къве лезгид гаф сад хъайила,
Хци гъанеф гъиле къуна,
Садазни гъич ван тахъана,
Тарап-тамар хаз акIурда.

Дагъдин къилел алаz хъайитIа,
Лапаткан *пум* гваз хъайитIа,
Къве лезгид гаф сад хъайитIа,
Дере-тепе, кIвалер шадарда.

Авазва чахъ гъунар чIехи,
Авур кIалах ая михъи.
Идарадиз кIватI жеда вири.
Къве лезгид гаф сад хъайила.

Жуван стха хульдай касдиз,
Инсанд къадир чидай касдиз,
И чIехи тир Дагъустандиз
Къве лезгиidi экв куькIуьрда.

Хизандал гульчывал ийиз,
Яргъа авайд эверна хкиз,
ЗятIини кIани туш Бейбаладиз
А лезгидин рикI шад хъуй.

РИКІ МИХЪИ ТУШ

Ультквемвални авазва вахъ,
Ажузвални авазва вахъ,

Тулькульвални авазва вахъ,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Са кIус зегъер какахъайд хъиз,
Ийидай кар меслят тийиз,
Къазва вуна вун лап виниз,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Йифиз тIимиш кичIе жед ваз,
Гъамни вуна хиве такъаз,
Виридлайни къуватлу яз,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Чуныухна вун беденд къене,
Аквазва ваз дутья еке,
Чуру кIалах такъаз хиве,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Сад кIан жез ваз, садни такIан,
КIала эцигайда кукIварда къван,
Алама вал хайи къван чан,
Я рикI, вун вучиз мыхъм туш?

Я гуз жезвач, я вун къачуз,
Тулькуль затI я лап къиметсуз.
Жемира вун икI гъуьрметсуз,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Авач куь гыисабдин къадар,
Куьн гваз къекъвезвай инсанар,
Терездин хел къезил-залан,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Вун кIанелай язва чIуру,
Амукудай къван жезва цуру,
Вуна халкъдиз гузва далу,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Икъван игит жез къуватсуз,
Ви гылий зун хъанва ажуз,
КIалах куьтягъ жедач гатуз,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Санал сердиз физава чун,
АлакъайтIа гадардай вун,

Гъикъван вуна Бейбала кун,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Гаф кватайла чинал гъалчиз,
Халкъдиз вуна зун къацIуриз,
Аял хъиз алдатмишариз,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Вун качугъна гъикъван жеда?
Вакай гъурама мус хкатда?
Вун гъамиша заз тIа жеда,
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

Къуншидал хийир хъайила,
Чин патал къаз фин хъайила,
Шуру рехъ гвайди вун хъайила,
Я рикI, вун вучиз секин туш?

Рекъида вун гъа азардик,
Тадача вун чилин кIаник,
Дестек хана, кткайтIа жеgeнемдик.
Я рикI, вун вучиз михъи туш?

И ДУНЬЯ ДЕРЕ-ТЕПЕ Я

Куын, шаирар, рахаз-рахаз
Гъикъван девлет аватIа чаз.
Гъуьрмет ая незавай фаз,
И дуньня дере-тепе я.

Са пай яд я, са пай я къур,
Са пад - экуь, са пад - мичIи,
Садбур - куьруь, садбур - хци,
И дуньня дере-тепе я.
Агъадихъай экъечIай рагъ,
Са пай женнет садни я багъ,
Цаваркай вал ала къалпагъ,
И дуньня дере-тепе я.

Садбур алахъна физ,
Садбур сивин авачиз,
Садбур хъурез, садбур шехъиз,
И дуньня дере-тепе я.

Гагъ мичIи жез, гагъ вун экуь,
Садбуруз гайи, садбур кайи,
Инсанар чун сад туш вири,
И дуьнья дере-тепе я.

Къачу, диде, некIедлай чар,
Югъурдайвал йикъа са квар.
Бейбала, чIем кIватIа санбар,
И дуьнья дере-тепе я.

Садбур рахаз ван жез,
Садбурун ван лал жез,
Шаирдивай са къумек тежез,
И дуьнья дере-тепе я.

РАГЬИМЛУ АЗЕРБАЙЖАНД ПРЕЗИДЕНТ

Зи, мурад я лап вун акун,
Эвел за ваз са салам гун.
Заз кхьидай ихтияр гун,
Авай къайда Азербайжанд президент.

Ислягъ хъунал вуна женгер чIугвазва,
И дуьньядиз хъсан рекъер къалазва,
Вири пачагълугъар ваз аквазва,
Гъуьрметлу Азербайжанд президент.

Вири дуьнья патал вуна зегъмет чIугвазва,
Герек туш дяве лугъуз вун рахазва.
Къве пачагълугъди чпин къулар чIугвазва,
Вун зилик квай, Азербайжанд президент.

Алиев я югъди-ийфди фикир чIугваз,
Америкадиз фена къулар чIугваз,
Икъван гагъда санан дяве тавурди
Вун язава, Азербайжанд президент.

Вири вилаятлиз вун физава,
Вилаятдиз бул девлет гъизава.
Саламатдиз вуна уълкве хузыава,
Вун Аллагъди хуый, Азербайжанд президент.

Дуьньядиз вуна экв къукIуьрзава,
Ислягъвилин дагавураг тукIуьрзава,

Дявед яракъ шадвилихъди элкъуэрзава,
Зегьмет чIугвазвай Азербайжанд президент.

Дяведиз рехъ гудач лугъуз рахана,
Шад бахтлу хабар ван хъана,
Ислягъвилин къушраз гъавадай фидай
лувар хъана
Ваз къезил хъуй, Азербайжанд президент.

Меркезда къулар чүгурла,
Пачагъар куын дустар хайила,
Уймуърлухдин дағавур күтпурла,
Сагъ амукъда эслер, Азербайжанд пезидент.

Царавай вун физ-хтун,
Аллагъди куъй гъамиша вун,
Ви мурад я багълар кутун,
Душмандикайни дуст авун, Азербайжанд президент.

Ваз яргъалди уъмуър гуй,
Гъамиша вун чи вилик хъуй,
Ви душманар вири кур хъуй,
Шад жеда зун, Азербайжанд президент.

Бейбала я-дуъз кхъида тІвар,
Авазва вахъ Чехи къастар, гъунар,
Ваз Аллагъди гуда күмекар,
Саламат хульда вуна мусурманар,
Рагымлу Азербайжанд президент.

ТУМ ЛАЦУ КАЛ

Некни дана гузвай са кал,
Вун тахъайла шехъиз аял,
Акъатна вун хъуытаяй гатал,
Гъалзава на девран, чан кал.

Лагъ, чан къунши, хъайи агъвал.
Гъинихъ фена кІвалевай кал?
Буй къакъан тир, тум лацу кал,
Гъалтна ам къацу векъел.

Диде патал шехъиз аял,
Хульквезд-хъфиз къуншидин мал,

Физва вун са шумуд варцел,
Вуна халкъдиз нек гузва, кал.

Итим хъанва гзат къуъзуль,
Бейбаладвай гуз жедач веси,
Тамам я ваз зи гаф вири,
Юанивал хуъх папаз, къунши.

Бейбалади ийизвач са кIусни таб,
Тек-бир жеда гъяясуз паб.
Чир жедайвал атIайтIа яб,
Тадач кIавале сагъдиз са къаб.

ЧИН ЧУХУЬХ

КIвализ т1или атай ч1авуз,
Къуъзульди лап жеда ажуз.
Лазим кар туш гъич са ч1авуз,
Вун къекъвераг жемир, лезгиI

Кесибвал чахъ хънатIани,
Захъ хажалат аватIани,
Къекъверагар гзат ятIани,
Жедай са куьмек авуна,
Къил вине яхъ жуван, лезги.

КIарасдин винел чкал хъайила,
Хам тихийиз дакIан хъайила,
Чарчи къунвай чIуру хъайма
Къекъверагар бул жезава,
Юлдашвалмир вуна, лезги.

Ван хъайд туш бубайривай,
Къекъвераг хъайди туш не силдикай,
Чин чухвена лап михъи цай,
Квак югъвайла келледавай,
Гъер хъиз жеда вунни, лезги.

ШАПУНД БУЛАХДАЛ

Шалбуздагъдин са дамардай
Атанва, яд, вун чиликай.

Хабар гун за Бута хуъруйкай,
Девлет я вун, Шапунд булах.

Гзаф я ви хатур-гъуьрмет,
Садавайни гуз жедач къимет.
Къизилдин дагъдихъ дегиш жедач
Бута хуъруйн Шапунд булах.

Къекъемир, хва, яргъал рекье,
Ярдин хиял аваз рикле.
Вал гъалтай руш яр яхъа къе
Бута хуъруйн Шапунд булахдал,

И жегыилар теспягъар гваз,
Рушар къвезва дамахар гваз
Дагъустанда тIвар-ван аваз
Бута хуъруйн Шапунд булах.

Кам вегъена 18 саз
Наврузбегди хъульчукай къаз,
Туйдин партал бедендал алаz
Акъвазнава Бутрин булахдал.

И мугъманар аквазва чаз,
Гъвшаш лагъ чуынгуър къе Шагънаваз.
Рушар инлай рекье тваз,
Мехъер ая Шапунд булахдал.

КЪИСМЕТ ЯТИА ТАРИХДИН КЪВАН

Ширина я чаз ачух дүнья,
Къуд патахъай гуда вуна.
Хабарсуз лап цай акъуна,
Амач лугъуз куда вуна,
Эхир заман, эхир заман.

Ахъа хъана кIвалик ракIар,
Атанай хъи лап къайи гар,
КукIварна зи чинид къапар,
Гъикъван жеда зи рикIиз тIар,
Эхир заман, эхир замай?!

Терг хъана зи арха цувад,
Гъар улькведа сура са-сад.

Хару ягънай заз авай гад,
РикI шехътай кас жедани шад,
Эхир заман, эхир заман.

Инсанар икI къиникъ азар
Тульурай кас сад я къадар.
Алукъалди жедач хабар,
Беден михъиз жеда кукIвар,
Эхир заман, эхир заман.

И чалар за кхъизва фад,
Садра хару ягъна зи гад.
Дуьнъядкай чаз авайд туш дад,
Хтанава зи кIвализ гад,
Эхир заман, эхир заман.

Гъар са касдиз къилди шейтIан,
Гъабурни кваз авайд я сан.
Хабар такъаз тухуда чан,
Акур касдиз жеда дакIан,
Эхир заман, эхир заман.

И дуьнъя я майвадин багъ,
Гъар патахъди чикIидай рагъ.
Квахъна зи вилик квай къакъан дагъ
Амукудайди туш чун садни сагъ,
Эхир заман, эхир заман.

Дуьнъядал зун кесиб кас я,
РикI ачухдиз хъайи кас я.
Эвериз заз гъеле фад я.
Аллагъди зун хвейи кас я,
Эхир заман, эхир заман.

Вилерин нур вахчур чIавуз,
Аллагъ, Аллагъ лугъуз-лугъуз,
Къунераллаз тухуз суруз,
Куь зегъмет заз хъия гъалал,
Эхир заман, эхир заман.

Къилихъ ясин кIелайлахъди
Бейбаладиз ван жедани?
Амукудайвал тарихдин къван,
АлакъайтIа ая къакъан,
Эхир заман, эхир заман.